

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/138/2023
Identifikačné číslo spisu:	6122326833
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6122326833.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov C. Š., nar. X. X. XXXX, F. F., K. XXXX/XX a V. Š., nar. XX. X. XXXX, F. F., K. XXXX/XX (ako právni nástupcovia po zomrelej žalobkyni L. Š.E., narodenej XX. W. XXXX, naposledy F. F. - S., K. XXXX/XX, zomr. dňa X. XX. XXXX), zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Barlovou, Banská Bystrica, Bernolákova 6024/56, IČO: 42 195 527, proti žalovanej Y. Q. J., narodenej XX. R. XXXX, F. F., M. XXXX/X, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 7C/43/2022, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. augusta 2022 sp. zn. 12Co/46/2022, takto

rozhodol:

I. V dovolacom konaní p o k r a č u j e s dedičmi po zomrelej žalobkyni L. Š., a to s C. Š., nar. X.X. XXXX, F. F., K. XXXX/XX a V. Š., F. F., K. XXXX/XX.

II. Dovolanie o d m i e t a.

III. Žalovanej nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).

2. Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že z predložených listín mal za preukázané, že žalobkyňa s bankou uzatvorila dňa 21. 03. 2012 Zmluvu o zriadení záložného práva a mandátnu zmluvu k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXX, a to byt č. X vo vchode č. XX na X. poschodí bytového domu nachádzajúcom sa na adrese K. XX, bytového domu súpisné č. XXXX, postaveného na parcele reg. „C“, parc. č. 1197, pre katastrálne územie C., obec F. F., okres F. F., za účelom zabezpečenia pohľadávky banky voči žalovanej v celkovej výške 24.000 eur, na základe uzavretej Zmluvy o splátkovom úvere č. 5026713052 zo dňa 21. 03. 2012. Banka výzvou zo dňa 04. 10. 2021 vyzvala žalovanú k úhrade pohľadávky vo výške 904,56 eur z dôvodu omeškania splátok. Predmetná výzva bola

žalobkyni bankou zaslaná na vedomie. Okresný súd mal za preukázané z potvrdení o zrealizovaní platieb vystavených bankou, že na základe výzvy zo dňa 04. 10. 2021 žalobkyňa v prospech účtu banky za žalovanú uhradila dlh vo výške 910 eur a 90 eur dňa 21. 10. 2021. Následne výzvou zo dňa 05. 11. 2021 žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu, vyzvala žalovanú na vrátenie sumy 1 000 eur (súčet sumy 910 eur a sumy 90 eur), ako aj na riadne plnenie záväzkov žalovanej voči banke. Žalovaná splnila záväzok voči žalobkyni iba čiastočne, a to vo výške 600 eur. Lustráciou okresný súd zistil, že vo vzťahu k žalovanej sa nevedie žiadne súdne konanie o zaplatenie sumy 400 eur, čo uviedla aj žalobkyňa v návrhu.

3. Okresný súd vyhodnotil, že žalobkyňa predloženými listinami síce osvedčila existenciu nejudikovanej peňažnej pohľadávky voči žalovanej, avšak iba vo výške 400 eur, ale neosvedčila existenciu peňažnej pohľadávky voči žalovanej, rovnajúcej sa zostatku úveru zo Zmluvy o úvere, ktorý sama vypočítala vo výške 19.391 eur. Zároveň konštatoval, že uzatvorením Zmluvy o úvere sa žalovaná zaviazala splácať poskytnutý úver banke a nie žalobkyni a preto nebolo možné nariadiť zabezpečovacie opatrenie vo vzťahu k pohľadávke, ktorá v danom čase neexistuje a predovšetkým nie je pohľadávkou žalobkyne, ako aj z dôvodu neproporcionality vo vzťahu k (nejudikovanej) pohľadávke vo výške 400 eur, ktorej nesplnenie (na výzvu žalobkyne) riadne a včas neodôvodňuje nariadenie zabezpečovacieho opatrenia súdom. Okresný súd považoval za neosvedčený aj predpoklad žalobkyne, resp. domnienku, že jej pohľadávka voči žalovanej môže byť v budúcnosti vyššia z dôvodu prebiehajúcich exekúcií na iné dlhy žalovanej. Konštatoval, že aj napriek tomu, že na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. L., sú zriadené exekučné príkazy na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva, avšak súd vo vzťahu k Zmluve o úvere nemôže do budúcnosti predpokladať platobnú nedisciplinovanosť žalovanej (v omeškaní so splácaním dlhu voči banke bola žalovaná prvýkrát po deviatich rokoch splácania).

4. Okresný súd ďalej vyhodnotil, že žalobkyňa neosvedčila ani existenciu obavy z budúceho zmarenia exekúcie na tom základe, že žalobkyňa netvrdila a ani neosvedčila, že by žalovaná robila alebo zamýšľala urobiť akékoľvek úkony, ktorými by s nehnuteľnosťami disponovala. Konštatoval, že pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nestačí a nie je odôvodňujúcou skutočnosťou ani existencia ďalšieho záložného práva pre pohľadávku spoločnosti U. Ú. F., a. s., či vedenie exekučných konaní voči žalovanej a z týchto skutočností nebolo možné dospieť k záveru o existencii obavy, že bude exekúcia splatnej pohľadávky žalobkyne ohrozená, resp. zmarená, a to zvlášť pri pohľadávke, ktorá je vo výške 400 eur. Poukázal na to, že základ obavy žalobkyne z ohrozenia exekúcie má vyplývať z konkrétneho konania dlžníka (ak dlžník robí právne alebo faktické úkony, napr. sa zbavuje majetku, znižuje jeho hodnotu, alebo inak znižuje schopnosť plnenia povinnosti voči žalobcovi), ktoré konanie žalovanej okresný súd nezistil. Okresný súd tak nemal preukázané ani osvedčené nijaké konanie žalovanej, ktoré by smerovalo k potrebe neodkladnej úpravy pomerov medzi žalobkyňou a žalovanou, keď žalobkyňa neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov z dôvodu hrozby zmarenia exekúcie a preto pre nesplnenie zákonných predpokladov pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia okresný súd podľa § 328 ods. 1 v spojení s § 344 CSP návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol.

5. O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Vyhodnotil, že v konaní síce bola úspešná žalovaná a preto by jej súd mal priznať nárok na náhradu trov konania, avšak súdne konanie sa nachádzalo v štádiu, keď iba žalobkyňa bola stranou sporu a súd o náhrade konania úspešnej žalovanej nerozhodoval, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli, keď o podanom návrhu nemala vedomosť a rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia sa jej ani nedoručovalo. Preto rozhodol tak, že neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

6. Na základe odvolania žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) výrokom I uznesenie Okresného súdu v prvom výroku potvrdil. Výrokom II uznesenie Okresného súdu v druhom výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Výrokom III rozhodol tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vykonal vo veci nariadenie zabezpečovacie opatrenia dostatočné dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, a vec správne právne posúdil.

8. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie poukázal najmä na súvislosti s ktorými sa spája dôvodnosť aplikácie ustanovenia § 343 CSP. Ak súd rozhoduje o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorým sa žalobkyňa domáha obmedzenia dispozičných práv žalovanej s nehnuteľným majetkom a ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, posudzuje nielen ohrozenie úhrady dlžnej čiastky, ale aj primeranosť ujmy žalovanej, ktorá by jej týmto obmedzením vznikla, a to aj z dôvodu dodržania zásady proporcionality, zmyslom ktorej je, aby zriadením záložného práva zabezpečovacím opatrením nebola spôsobená ujma na základných právach žalovanej a aby takáto ujma nebola neprimeraná sledovanému cieľu, a to aj preto, že by sa takéto opatrenie mohlo zásadným spôsobom dotknúť jej vlastníckeho práva najmä tým, že (nejudikovaná) peňažná pohľadávka vo výške 400 eur by bola zriadením záložného práva zabezpečená v násobne vyššej výške vo vzťahu k hodnote založenej nehnuteľnosti. Záložné právo by tak nezohľadnilo primeranosť nároku žalobkyne voči hodnote nehnuteľnosti, ktorej je žalovaná vlastníčkou, ktorá je násobne vyššia. Princíp proporcionality možno odvodiť z Čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a jeho zmyslom je hľadať spravodlivú rovnováhu medzi cieľom a použitými prostriedkami, ku ktorej rovnováhe by nariadením zabezpečovacieho opatrenia v tomto prípade nedošlo, keď pre zabezpečenie (nejudikovanej) pohľadávky vo výške 400 eur by došlo k obmedzeniu žalovanej neprimeraným spôsobom ako aj správne vyhodnotil okresný súd. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo namieste rešpektovať zásadu a požiadavku proporcionality.

9. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že okresný súd nevykonal dokazovanie (nepreskúmal komplexne majetkové pomery žalovanej), odvolací súd konštatuje, že súd vychádza z konkrétnych skutkových okolností prípadu v čase rozhodnutia a dokazovanie ohľadom majetkových pomerov v prípade konania o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia sa nevykonáva v takom rozsahu ako je to v prípade konania vo veci samej (v tejto súvislosti odvolací súd primerane poukazuje na rozhodnutie NS SR 4Cdo/11/2013).

10. Žalobkyňa namietala aj nedobromyselnosť žalovanej pri preberaní jej záväzkov. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ aj žalovaná vstúpila do ďalšieho vzťahu s bankou, podľa názoru odvolacieho súdu bolo slobodnou vôľou žalovanej v roku 2012 zriadenie ďalšieho záložného práva pre pohľadávku spoločnosti U., a.s. (čl. 29 spisu) a nemožno z nej automaticky bez jednoznačných dôkazov vyvodzovať aktuálnu nedobromyselnosť žalovanej pri preberaní jej záväzkov. Rovnako aj v prípade žalobkyňou predloženej výzvy banky zo dňa 04. 10. 2021 podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nepreukázala, že v čase rozhodnutia o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, by žalovaná bola aktuálne v situácii, kedy by banka mohla vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

11. Vychádzajúc zo správnej aplikácie a interpretácie ustanovenia § 343 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že neboli splnené zákonné predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

12. Pokiaľ ide však o výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd zistil, že bolo rozhodnuté s poukazom na § 255 ods. 1 CSP, ako vyplýva z odôvodnenia okresného súdu. Zároveň správne okresný súd skonštatoval, že bola úspešná v konaní žalovaná, a preto by jej súd mal priznať nárok na náhradu trov konania. Avšak následne nesprávne okresný súd vyhodnotil, že iba žalobkyňa je stranou sporu v tomto štádiu konania, keď o podanom návrhu nemá vedomosť a zároveň, keď sa jej rozhodnutie súdu z dôvodu zamietnutia návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nedoručuje a preto o náhrade trov konania úspešnej žalovanej nerozhodoval, nakoľko jej žiadne trovy konania nevznikli a následne nesprávne rozhodol o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobkyňi, keď neúspešnej žalobkyňi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu práve naopak mal okresný súd rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania a to práve tak, že s poukazom na § 255 ods. 1 CSP bola žalovaná úspešná v konaní v celom rozsahu, keďže okresný súd zamietol návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a preto jej okresný súd mal priznať náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalovanej ako vyplýva z obsahu spisu, (ktorá je v tomto štádiu stranou sporu) žiadne trovy konania nevznikli a preto jej ako účastníčke konania mal náhradu trov konania nepriznať.

14. Vzhľadom na to, že v závislom výroku o trovách konania o ktorých okresný súd rozhodol tak, že žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 387 CSP) ani zrušenie (§ 389 CSP) napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil podľa ustanovenia § 388 CSP tak, že súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, s poukazom na to, že ide o rozhodnutie konečné (nebol podaný návrh vo veci samej). V odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná, keďže odvolací súd potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne, a preto by jej odvolací súd mal priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Avšak žalovanej žiadne trovy konania nevznikli a preto jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd pritom vychádzal z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, ktoré bolo dňa 09. októbra 2018 prijaté Občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu, ako judikát na publikovanie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 19 a ktorého právna veta znie: „Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli je v súlade s článkom 17 základných princípov civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva“.

15. Proti tomuto uzneseniu podala v celom rozsahu dovolanie žalobkyňa. Dovolanie podala z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka v dovolaní poukázala na zistený skutkový stav, poukázala najmä na dôvody uvedené v návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, ako aj v odvolaní, že v prípade ďalšieho zaťaženia majetku žalovanej by sa pozícia dovolateľky opäť zhoršila, ak by nedošlo k zafixovaniu postavenia dovolateľky a to zabezpečením určitého poradia, prípadne zriadeného záložného práva prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia. Dovolateľka pritom poukázala, že jej prípadná pohľadávka by mohla byť vysoká a dovolateľka by následky možného nevymoženia jej pohľadávky pocítila významným spôsobom. V jej prípade vzhľadom na jej vek a ochorenie nemožno u dovolateľky v budúcnosti počítat so zvýšením príjmu, práve naopak v prípade odchodu do starobného dôchodku bude príjmom dovolateľky len dôchodková dávka. Tieto okolnosti jednoznačne napovedajú o ohrození novej budúcej exekúcie.

15.1. V súvislosti s definíciou práva na spravodlivý proces dovolateľka odkázala na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 3065/21, podľa ktorého dôkladné riadne vykonanie, hodnotenie dôkazov a celková úroveň odôvodnenia patria k základným atribútom spravodlivého procesu a jeho dodržiavanie je nevyhnutnou súčasťou transparentnosti a kontrolovateľnosti justície, a účinnou prevenciou pred nepreskúmateľnosťou, či dokonca ľubovôľou v súdnom rozhodnutí. Ďalej v tomto smere poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/218/2010.

15.2. Dovolateľka poukazuje po a) na nedostatky vo vykonaní a hodnotení dôkazov a v odôvodnení uznesenia poukazom na bod 14 napadnutého uznesenia odvolacieho súdu. Zdôraznila, že prostredníctvom návrhu a v odvolaní nežiadala o poskytnutie ochrany formou zabezpečovacieho opatrenia vo vzťahu k nejudikovanej pohľadávke dovolateľky vo výške v tom čase 400 eur, ako v bode 14 uznesenia uvádza Krajský súd v Banskej Bystrici. Potenciálna ujma dovolateľky sa vzťahuje k pohľadávke dovolateľky voči žalovanej, ktorej vznik závisí od splnenia podmienky a je podstatne vyššia ako suma 400 eur. Preto má za to, že Krajský súd v Banskej Bystrici sa nezaoberal argumentáciou dovolateľky vo vzťahu k pohľadávke dovolateľky, ktorej vznik závisí od splnenia podmienky špecifikovanej dovolateľkou v návrhu a v odvolaní, a neposkytol dovolateľke jednoznačnú odpoveď na to, prečo jej v tomto smere nemôže byť zo strany súdu poskytnutá adekvátna právna ochrana. Dovolateľka v návrhu jednoznačne uviedla, akým spôsobom by jej v budúcnosti mohla vzniknúť pohľadávka voči žalovanej, resp. aké podmienky by museli byť splnené pre vznik pohľadávky dovolateľky voči žalovanej. Pokiaľ by žalovaná nesplnila záväzky voči banke, dovolateľka by pristúpila k

plneniu záväzkov žalovanej voči banke, keď jej na byt mimoriadne záleží a dovolateľka by za žiadnych okolností nepripustila výkon záložného práva vo vzťahu k jej bytu. V tomto prípade by na strane žalovanej nepochybne došlo k bezdôvodnému obohateniu s odkazom na ustanovenie § 454 Občianskeho zákonníka. Oprávneným z titulu bezdôvodného obohatenia by bola práve dovolateľka. Podporne poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky 25Cdo/2093/2000. Uvedený predpoklad vzniku pohľadávky dovolateľky voči žalovanej nemožno vnímať ako nereálny, resp. nemožný, práve naopak súdu prezentovaná obava dovolateľky zo vzniku pohľadávky je dôvodná. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 502/2017 v súvislosti s možnou špekulatívnou žalobou podaním návrhu sťažovateľky v rámci konania o ústavnej sťažnosti, ktorá v súdnom konaní vystupovala ako žalovaná a žiadala nariadiť neodkladné opatrenie v podobe povinnosti žalobcu zložiť preddavok na trovy konania do úschovy súdu.

15.3. Z uvedeného dovolateľka odvodzuje, že zabezpečovacím opatrením je možné zriadiť záložné právo aj za účelom zabezpečenia budúcej pohľadávky alebo pohľadávky, ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.

15.4. Z hľadiska výšky podmienenej pohľadávky dovolateľky a hodnoty nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, ktorú v rámci zásady proporcionality zvažoval odvolací súd považuje bod 14. uznesenia za nesprávny. Tento bod vôbec nehodnotí vzťah (proporcionality) medzi dovolateľkou uvádzanou výškou podmienenej pohľadávky dovolateľky a hodnotou nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej. Navyše sa v tomto smere Krajský súd v Banskej Bystrici nevysporiadal ani s námietkami dovolateľky uvedenými v odvolaní týkajúce sa významného zaťaženia nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej (záložné právo banky 2 a viacero exekučných záložných práv). Dovolateľka má za to, že zásadu proporcionality je nevyhnutné skúmať aj s ohľadom na existenciu zaťaženia danej nehnuteľnosti, keď zaťaženie má objektívny vplyv na celkovú hodnotu nehnuteľnosti. Aj keď si je dovolateľka vedomá, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom ako ho tento zistil odvolací súd, dovolateľka poukazuje aj na aktuálny čiastočný výpis z LV číslo XXXX kat. úz. L.Á., z ktorého je zrejmé, že oproti času podania návrhu dovolateľkou je nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovanej zaťažená ďalšími exekučnými záložnými právami. Preto v kontexte ďalšieho zaťaženia nehnuteľnosti hodnotí dovolateľka záver odvolacieho súdu s ohľadom na svoju argumentáciu za obsahovo nesprávny. Práve naopak nenariadením zabezpečovacieho opatrenia v zmysle návrhu dovolateľky a v kontexte ďalšieho znehodnocovania nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej s ohľadom na možnú výšku pohľadávky dovolateľky a celkové majetkové pomery žalovanej, je dovolateľka v právnej neistote a vyjadruje dôvodnú obavu z toho, že jej podmienená pohľadávka nebude uspokojená. Dovolateľka sa nemôže spoliehať na platobnú disciplínu žalovanej. Aplikovaným postupom odvolacieho súdu tak nie je rozlišované vzhľadom na dovolateľku ako veriteľa, medzi dlžníkom, ktorého možno označiť za dlžníka len vo výnimočných prípadoch a dlžníkom žalovanou, na ktorej majetok je vedených množstvo exekučných konaní. Upozornila aj na ustanovenie § 343 ods. 3 CSP. Dovolateľka by nemohla teda pristúpiť k realizácii záložného práva bez toho, aby bola jej pohľadávka priznaná v súdnom konaní, a teda by nemohla neoprávnene zasiahnuť do práv žalovanej. K namietanej proporcionálite dovolateľka uviedla, že vzhľadom na významné zaťaženie nehnuteľností vo vlastníctve žalovanej nemôže objektívne žalovanej vzniknúť vo vzťahu, a prípadne nariadením zabezpečovacím opatrením ani žiadna škoda. Pre prípad, že by sa majetkové pomery žalovanej zlepšili mohlo by dôjsť aj k zrušeniu prípadne nariadeného neodkladného opatrenia s odkazom na § 334 CSP. Dovolateľka uvádza, že pohľadávku vo výške 400 eur ktorú evidovala voči žalovanej nežalovala z toho dôvodu, že náklady spojené s vymožením sú v pomere k výške pohľadávky vysoké s ohľadom na prebiehajúce exekučné konania, v ktorých zrejme s ohľadom na informácie z CRE nedošlo k vymoženiu považuje takéto kroky za neúčelné.

15.5. Dovolateľka poukazuje po b) na nedostatky vo vykonaní a hodnotení dôkazov a narušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Poukázala na bod 16 uznesenia odvolacieho rozhodnutia, podľa jej názoru citovaný bod uznesenia neobsahuje právnu úvahu vychádzajúcu z kontextu všetkých predložených dôkazov dovolateľkou. Dovolateľka má jednoznačne za to, že žalovaná preberá záväzky nad svoje možnosti splácania, o čom svedčí množstvo exekučných konaní a optikou priemerne inteligentného človeka, ktorým je aj žalovaná, si musí byť žalovaná vedomá objektívnej nemožnosti splácania svojich záväzkov. Dovolateľka navrhla v tomto smere vykonať dokazovanie, tak aby bol porovnaný príjem žalovanej v rokoch 2012 - 2015, kedy žalovaná uviedla dovolateľke, že uhradí svoje záväzky vo vzťahu k banke, aby bola zistená výška splátok vo vzťahu k banke a banke 2 z obdobia 2012 - 2015 so zohľadnením faktu, že žalovaná mala v tom čase tri maloleté deti a žalovaná bola povinná k yživovacej

povinnosti k týmto maloletým deťom. Na uvedený návrh dovolateľky však v konaní nebolo prihladené. Dovolateľka je v dôkaznej núdzi a je obmedzená informáciami z verejne prístupných registrov. V tomto smere Krajský súd v Banskej Bystrici vytýka dovolateľke to, čo sama nedokáže v rámci súdneho konania objektívne zabezpečiť. Z pohľadu dovolateľky je tým narušená zásada rovnosti účastníkov konania.

15.6. Tiež mala za to, že pokiaľ by bola povinná súdu preukázať vlastnícke pomery žalovanej bol by inštitút neodkladného, resp. zabezpečovacieho opatrenia z pohľadu účastníka konania takmer nedostupný. Dovolateľka navrhla, aby súd preveril majetkové pomery žalovanej a pričom sa domnieva, že viac v tomto smere urobiť nemohla. Uznesenie odvolacieho súdu považuje za arbitrárne a narušujúce zásadu rovnosti účastníkov konania. Tieto závery tiež považuje za svojvoľné s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu I. ÚS 131/2017. Vzhľadom na uvedené žiadala zmeniť uznesenie Krajského súdu tak, aby bolo návrhu na zabezpečovacie opatrenie vyhovené. Zároveň žiadala zmeniť aj uznesenie Krajského súdu v časti nároku na náhradu trov konania tak, že dovolateľka má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vo výške 100 % a tiež, že dovolateľka má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 % a aj že má právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Alternatívne navrhla v prípade, že súd nebude zisťovať aktuálnu výšku zostatku istiny zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 21. marca 2012 petit návrhu tak, ako je uvedený v dovolaní.

16. Žalovaná podala k dovolaniu žalobkyne písomné vyjadrenie. Poukázala na to, že nie je dôvodné. Mala za to, že okresný aj krajský súd vo veci rozhodli vecne správne.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (advokátskou kanceláriou) v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je procesne neprípustný. Na stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

17.1. Dovolací súd zistil, že pôvodná žalobkyňa Ľ. Š. zomrela počas dovolacieho konania dňa X. XX. XXXX. Notárka JUDr. Zora Belková, ako súdna komisárka dovolaciemu súdu oznámila, že dedičské konanie po poručiťke nie je doposiaľ právoplatne skončené, zároveň oznámila okruh dedičov po zomrelej žalobkyni v dedičskom konaní vedenom na OS Banská Bystrica pod sp. zn 26D/670/2023, Dnot/184/2023 tak ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

17.2. Podľa § 438 ods. 1 a ods. 2 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak. Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzatí žaloby a o vzájomnej žalobe.

17.3. Podľa § 63 ods. 1 až 3 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

17.4. Podľa právoplatného uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 26D/670/2023 - 79, zo dňa 04. 04. 2024 v konaní o dedičstve po poručiťke Ľ. Š., zomr. dňa XX. XX. XXXX dovolací súd zistil, že dedičmi nehnuteľnosti - bytu číslo X na poschodí X, vo vchode XX bytového domu, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve 83/6045 pod B 60 v podiele 1/1, v okrese F. F., obec F. F., kat. územie: C., LV č. XXXX sú C. Š.Í., nar. XX. XX. XXXX, K. XXXX/XX, F. F. a Y. V. Š., nar. XX. XX. XXXX, K. XXXX/XX, F. F., každý v 1 z celku. Dovolací súd preto rozhodol v zmysle § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní v konaní s dedičmi pôvodnej žalobkyne.

17.5. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

17.6. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17.7. Naproti tomu pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP, platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17.8. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným, sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Pri skúmaní prípustnosti dovolania dovolací súd vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, pričom práve dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

18. Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu č. k. 12Co/46/2020 zo dňa 09. augusta 2022 je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uplatnenej dovolateľkou v jej dovolaní. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (tiež Najvyšší súd SR, Najvyšší súd alebo NS SR) v rozhodnutiach sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018 uverejnené v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 76/2018 a sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017 uverejnené v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 21/2018.

18.1. Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018, resp. uznesenie sp. zn. 1Obdo/64/2019 zo 6. novembra 2019) len vtedy, ak toto má charakter rozhodnutia vo veci samej. Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k prípustnosti dovolania) sa zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu, poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonnodarca tu nepochybne zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pritom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení (sp. zn. 3Cdo/157/2017). K uvedenému záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/83/2017 zo 14. júna 2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017 dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého, bola podaná nadväzujúca žaloba.

18.2. Vyššie opísaná situácia, teda keď samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu, môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP), ako aj v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, a konanie tak končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/154/2018 z 28. marca 2019).

18.3. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo v prípade, ak by súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie

podania) bez toho, aby vec meritórne prejednal.

18.4. V preskúmvanej veci je nepochybné, že sa jedná o prípad konania o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia pred začatím konania vo veci samej, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP (§ 344 CSP). Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktoré žalobkyňa napadla dovolaním, konzumovalo vec samu a preto má pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP povahu rozhodnutia vo veci samej. Dovolací súd pre úplnosť poukazuje na vyjadrenie samotnej žalobkyne, ktorá uviedla, že toho času nevedie súdny spor so žalovanou o zaplatenie určitej peňažnej sumy, ale práve pre prípad, že by žalobkyni vznikla pohľadávka a túto by žalobkyňa aj žadovala (úspešne) s ohľadom na uvedené okolnosti by bola nepochybne exekúcia ohrozená.

18.5. Dovolací súd v ďalšom skúmal prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP, z hľadiska jeho vymedzenia dovolateľkou, ktorá dôvodila ustanovením § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18.6. Vady konania vymenované v ustanovení § 420 CSP a teda vrátane vady zakotvanej v ustanovení § 420 písmena f) CSP sú špecifické tým, že zakladajú nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Výplýva to z § 431 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), zároveň dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

18.7. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že pre naplnenie ustanovenia § 420 písm. f) CSP, je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tomto konkrétnom konaní. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, pod pojmom „nesprávny procesný postup súdu“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Osobitne vo vzťahu k preskúmateľnosti rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, dovolací súd konštatuje, že dôvody, ktorými súdy odôvodnili zamietnutie návrhu žalobkyne na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (resp. ktorým odvolací súd potvrdil zamietajúce rozhodnutie prvoinštančného súdu), sú dostatočne jasne a zrozumiteľne vyhodnotené, a teda preskúmvané súdne rozhodnutia nemožno považovať za nedostatočné. Tieto spĺňajú zákonnú požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP (uplatňované aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP).

19. Z rozhodnutí súdov oboch inštancií vyplynulo, že žalobkyňa predloženými listinami síce osvedčila existenciu nejudikovanej peňažnej pohľadávky voči žalovanej, avšak iba vo výške 400 eur, ale neosvedčila existenciu peňažnej pohľadávky voči žalovanej, rovnajúcej sa zostatku úveru zo Zmluvy o úvere, ktorý sama vypočítala vo výške 19.391 eur. Zároveň súdy konštatovali, že uzatvorením Zmluvy o úvere sa žalovaná zaviazala splácať poskytnutý úver banke a nie žalobkyni a preto nebolo možné nariadiť zabezpečovacie opatrenie vo vzťahu k pohľadávke, ktorá v danom čase neexistuje a predovšetkým nie je pohľadávkou žalobkyne, ako aj z dôvodu neproporcionality vo vzťahu k (nejudikovanej) pohľadávke vo výške 400 eur, ktorej nesplnenie (na výzvu žalobkyne) riadne a včas neodôvodňuje nariadenie zabezpečovacieho opatrenia súdom. Okresný súd považoval za neosvedčený aj predpoklad žalobkyne, resp. domnienku, že jej pohľadávka voči žalovanej môže byť v budúcnosti vyššia z dôvodu prebiehajúcich exekúcií na iné dlhy žalovanej. Konštatoval, že aj napriek tomu, že na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovanej zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. L., sú zriadené exekučné príkazy na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva, avšak súd vo vzťahu k Zmluve o úvere

nemôže do budúcnosti predpokladať platobnú nedisciplinovanosť žalovanej (v omeškaní so splácaním dlhu voči banke bola žalovaná prvýkrát po deviatich rokoch splácania). Nebolo tak preukázané ani osvedčené nijaké konanie žalovanej, ktoré by smerovalo k potrebe neodkladnej úpravy pomerov medzi žalobkyňou a žalovanou, keď žalobkyňa neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy pomerov z dôvodu hrozby zmarenia exekúcie.

19.1. Preskúmaním rozhodnutí oboch vo veci konajúcich súdov dovolací súd dospel k záveru, že tieto obsahujú dostatočnú právnu argumentáciu k dôvodom zamietnutia žalobkyninho návrhu, a to aj odkazom relevantné zákonné ustanovenia. Dovolací súd na tomto mieste považuje za významné zdôraznenie judikatúrou Ústavného súdu SR konštatovaného stavu, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa so skutkovým a právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu/súdov (napr. I. ÚS 188/06). Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva tiež záver, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinstančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinstančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinstančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, je napokon nevyhnutné posúdenie miery, do akej došlo postupom súdu k porušeniu práva strany na spravodlivý proces. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak právo strany na spravodlivý proces bolo porušené len v časti konania, resp. do takej miery, že strana mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania. V prejednávanom prípade žalobkynina obrana jej práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania bezpochyby umožnená bola.

19.2. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, z akých dôvodov došlo k potvrdeniu uznesenia o zamietnutí návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia ide o body 14. až 18. odôvodnenia odvolacieho uznesenia. Návrh na zabezpečovacie opatrenie bol zamietnutý z dôvodu neexistencie, resp. neosvedčenia existencie peňažnej pohľadávky voči odporkyni rovnajúcej sa zostatku úveru zo zmluvy o úvere, ktorý sama žalobkyňa vypočítala na sumu vo výške 19 391 eur, rovnako neosvedčila existenciu ďalšieho predpokladu pre nariadenie a zabezpečovacieho opatrenia a to existenciu obavy z budúceho zmarenia exekúcie.

19.3. Žalobkyňa namietala nedostatky vo vykonaní a hodnotení dôkazov v odôvodnení napadnutého uznesenia a s tým spojený narušený princíp alebo zásadu rovnosti účastníkov konania.

19.4. V tomto smere dovolací súd poukazuje na bod 15. napadnutého uznesenia, v ktorom odvolací súd uviedol, že pokiaľ žalobkyňa namietala, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie (nepreskúmal komplexne majetkové pomery žalovanej), odvolací súd konštatoval, že súd vychádza z konkrétnych skutkových okolností prípadu v čase rozhodnutia a dokazovanie ohľadom majetkových pomerov v prípade konania o návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia sa nevykonáva v takom rozsahu ako je to v prípade konania vo veci samej.

19.5. Z právnej úpravy zabezpečovacieho opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky relevantné skutkové okolnosti a pri ich zisťovaní nemusí dodržať formálny postup, ktorý sa inak vyžaduje pri dokazovaní. Postačuje, ak sú aspoň osvedčené základné skutočnosti potrebné na záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a tiež dôvodnosť obavy, že bude ohrozená exekúcia. Úvaha o tom či sú tieto predpoklady dané je na súde rozhodujúcom o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ani prípadná nesprávna úvaha súdu o tom, ale nezakladá vadu zmätočnosti. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní naznačuje, že postup súdu v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie bol nedostatočný, najvyšší súd uvádza, že ani prípadne nedostatočne zistenie (osvedčenie) skutkového stavu nie v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu v zmysle § 420 písmena f) CSP (pozri rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 3Cdo/4/2019). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval aj Ústavný súd SR nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

19.6. Dovolací súd zdôrazňuje, že z celého obsahu dovolania je zrejmé, že opodstatnenosť svojej dovolacej argumentácie žalobkyňa vyvodzuje ňou tvrdenej vecnej nesprávnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písmena f) CSP vidí v právnych záveroch, na ktorých založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Spochybňuje predovšetkým správnosť právneho záveru odvolacieho

súdu, podľa ktorého neboli dané predpoklady pre nariadenie navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia. Poprela, že by neosvedčila ani zámer žalovanej resp. existenciu reálnej obavy, že dôjde k znemožneniu (ohrozeniu) exekúcie. Jednoznačne teda žalobkyňa namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, ale nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/76/2018).

19.7. Pre prípad, že žalobkyňa namieta aj to, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je nepreskúmateľné, dovolací súd udáva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu zmätočnosti len celkom výnimočne v extrémnych prípadoch, napríklad vtedy, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne odôvodnenie (R 2/2016, 1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 5Cdo/45/2018, 8Cdo/49/2017). V danom prípade, ale z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je dostatočne zrejmé o čo išlo žalobkyni, čo zohľadnili sudy, akými úvahami sa riadili, ktoré ustanovenia aplikovali, k akým záverom dospeli a z akých dôvodov rozhodli. Za procesnú vadu konania v zmysle § 402 písmena f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

20. Dovolacie dôvody žalobkyne nie sú dôvodné vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP s poukazom aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 294/2020, ktorý v bodoch 24. až 29. konštatuje, že „inštitút zabezpečovacieho opatrenia“ po rekodifikácii civilného práva procesného s účinnosťou od 1. júla 2016 zaviedol Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Jeho účel vymedzuje § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje primerane § 324 a nasl. CSP (ustanovenia o neodkladnom opatrení).

25. Zabezpečovacie opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého cieľom je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo neuspokojenia pohľadávky veriteľa (M. Števec a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck : Bratislava, 2016, s. 1155).

26. Ako už bolo uvedené, cieľom zabezpečovacieho opatrenia je eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Zabezpečovacím opatrením sa teda má poskytnúť rýchla ochrana porušených alebo ohrozených práv subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie. Vzhľadom na zmysel tohto procesného inštitútu sa v konaní a rozhodovaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia neuplatňuje princíp kontradiktórnosti a princíp rovnosti strán sporu tak striktnie ako v konaní vo veci samej. Všeobecný súd tak nemusí pri zisťovaní rozhodujúcich skutočností dbať na všetky formality, ako to je pri riadnom procesnom dokazovaní vo veci samej, postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Uvedené platí tak na úrovni rozhodovania na súde prvej inštancie, ako aj pri rozhodovaní na súde odvolacom (III. ÚS 670/2017).

27. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie zabezpečovacieho opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením alebo zabezpečovacím opatrením veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritorne posudzuje neodkladné a zabezpečovacie opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností.

Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Ústavný súd podotýka, že nespúšťa zo zreteľa rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení, najmä oslabenie dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia, keďže jeho vydanie nemusí obligatórne nadväzovať na konanie vo veci samej (IV. ÚS 282/2018).

28. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014).

29. Ústavný súd poukazuje tiež na to, že účelom zabezpečovacieho opatrenia je dočasná úprava práv a povinností strán sporu, ktorá neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Všeobecný súd zabezpečovacím opatrením dočasne a predbežne upravuje pomery strán sporu, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).“

20.1 Takisto je potrebné v tomto smere poukázať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/4/2019, z neho na bod 14 : „Pokiaľ žalobca namieta, že odvolací súd mal nariadiť pojednávanie alebo uskutočniť výsluch strán, dovolací súd poukazuje jednak na § 344 CSP, podľa ktorého ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie, jednak na § 329 ods. 1 veta prvá CSP, podľa ktorého súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Tieto ustanovenia teda umožňujú, aby súd na základe vlastnej úvahy po oboznámení sa s podstatou návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a okolnosťami, za ktorých sa návrh podal, zvážil, či sú dané predpoklady na to, aby rozhodol aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pokiaľ súd v danom prípade usúdil, že tieto predpoklady sú dané, nemusel pristúpiť k výsluchu strán a rozhodnúť mohol bez nariadenia pojednávania; jeho procesný postup zodpovedal zákonu. Postupom súdu, ktorý zodpovedá zákonu, nemôže dôjsť k vade zmatečnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné dovolanie žalobkyne odmietnuť postupom cez ustanovenie § 447 ods. 1 písm. c) a f) CSP.

22. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol pri aplikácii § 451 ods. 3 veta druhá CSP.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.